

Transparentnost poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj

Gavranović, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:741518>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

IVONA GAVRANOVIĆ

**TRANSPARENTNOST POSLOVANJA U SPORTU
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, studeni 2022.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

IVONA GAVRANOVIĆ

**TRANSPARENTNOST POSLOVANJA U SPORTU U
REPUBLICI HRVATSKOJ
TRANSPARENCY OF BUSINESS OPERATIONS IN SPORTS
IN THE REPUBLIC OF CROATIA**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Tomislav Hublin, mag. cin.

ČAKOVEC, studeni 2022.

Zahvala

Zahvaljujem profesoru ujedno i mentoru mag. cin. Tomislavu Hublinu na vodstvu i strpljenju tijekom pisanja ovoga završnog rada. Također zahvaljujem mojoj obitelji na povjerenju i podršci.

Sažetak

Ovaj se rad sastoji od pet cjelina. U prvoj cjelini opisana je Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Uredbom se utvrđuju kriteriji, mjerila i postupci kojima se financiraju i ugovaraju programi i/ili projekti putem javnih izvora namijenjeni za opće dobro koje provode udruge.

Druga cjelina odnosi se na Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. U ovom djelu rada dotaklo se bitnih načela sustava financijskoga poslovanja u kojem se navodi da svi podatci iz financijskog izvješća moraju biti transparentni, točni i ažurni.

Treća cjelina dotiče se i Zakona o igrama na sreću. Zakon o igrama na sreću određuje način na koji će se raspodijeliti novac od prihoda igara na sreću kojima se promiču razni programi za razvoj sporta, razvoj djece i mladih i borbu protiv svih oblika ovisnosti i zlouporabe droge. U četvrtoj cjelini spomenut je Zakon o sportu u kojem se navode i prekršajne odredbe za neobjavlivanje financijskih izvještaja. Zakon navodi da pravna osoba u sustavu sporta mora javno objaviti svoje financijske izvještaje na internetskim stranicama u roku od 15 dana od dana predaje financijskog izvještaja. Novčana kazna za nepoštivanje ovoga Zakona iznosi od 5.000,00 kuna do 15.000,00 kuna.

Rad završava provedenom mrežnom anketom nad 111 ispitanika te se ispod svakoga grafa nalazi analiza i detaljniji opis grafa. Provedbom ankete dobili smo jasniju sliku o stajalištu ispitanika o transparentnosti poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj. Cilj je ovoga rada prikazati koliko je transparentnosti u sportu u Republici Hrvatskoj, odnosno koliko su javni pozivi i natječaji u skladu s potrebama te dobiti što stvarniju sliku o načinu na koji funkcioniraju sportske organizacije unutar svojih sustava i koliko važnost pridodaju transparentnomu poslovanju.

Ključne riječi: *transparentnost, sport, javni natječaji, financijska izvješća, neprofitne organizacije.*

Summary

This graduation thesis consists of five parts. The first one describes the Regulation of criteria, standards and procedures for financing and contracting programmes and projects of public good implemented by associations. The regulation sets out the criteria, standards and procedures used to finance and contract programmes and/or projects through public sources intended for the public good, implemented by associations. The second part refers to the Financial Conduct and Accounting Law of non-profit organizations. Here the essential principles of the financial conduct system are addressed, stating that all the data in the financial statement must be transparent, accurate and up-to-date. The third part addresses the Gambling Law. The Gambling Law sets out how money will be distributed from gambling revenues to promote various programmes for the development of sports, the development of children and young people and the fight against all forms of addiction and drug abuse.

In fourth part the Sports Law is mentioned, which also lists regulation of cases when financial statements are not published. The law states that "a legal representative in the sports system must publicly publish their financial statements on the website within 15 days from the date of submission of the financial statement". The fine for non-compliance with this Law ranges from HRK 5,000.00 to HRK 15,000.00.

The thesis ends with an online survey of 111 respondents and below each graph there is an analysis and a more detailed description. By conducting an online survey we got a clearer picture about the respondents' point of view on the business transparency in sports in Republic of Croatia.

The aim of this thesis is to show in which degree sports in Republic of Croatia are transparent, if public calls and tenders are in line with the needs and to get as accurate idea about how sports organizations function within their systems and how much importance they add to transparent business as possible.

Key words: *transparency, sports, public tenders, financial statements, non-profit organizations*

SADRŽAJ:

1. Uvod	6
2. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge	7
2.1. Mjerila koje mora ispunjavati udruga koja se koristi sredstvima javnih izvora	8
2.2. Javni natječaj	9
2.3. Dodatni uvjeti javnoga natječaja	9
2.4. Određivanje prioriteta za financiranje programa i projekata.....	11
2.5. Sukob interesa u korištenju sredstava iz javnih izvora.....	11
2.6. Javnost i vidljivost.....	12
2.7. Praćenje i vrednovanje programa i/ili projekta.....	13
2.8. Sponzorstva i donacije javnih trgovačkih društava programima i projektima	13
3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija	15
3.2. Izrada i izvršavanje financijskih planova	15
3.3. Poslovne knjige	16
3.4. Računovodstvena načela	17
3.5. Financijsko izvještavanje.....	17
4. Stavovi prema transparentnosti u sportu u Republici Hrvatskoj	18
4.1. Rezultati istraživanja	18
4.2. Rasprava	30
5. Zaključak	33
6. Literatura	34

1. Uvod

Jedna od najčešćih tema u hrvatskom sportu jest transparentnost poslovanja u sportu. Transparentnost se može definirati kao nešto što je dostupno svima, odnosno podatci koji su javni i kojima svi zainteresirani mogu pristupiti. U Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge obrađene su teme koje su bitne za transparentno poslovanje u sporu. Jedan dio rada odnosi se i na Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Većina sportskih klubova definiraju se kao neprofitne organizacije i zbog toga su obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Svrha je ovoga rada prikazati koliko je transparentno poslovanje u sportu u Republici Hrvatskoj i koliko su javni natječaji u skladu s potrebama u hrvatskom sportu. Prema provedenim istraživanjima najveći dio javnoga financiranja sporta u Hrvatskoj ostvaruje se na lokalnoj razini. Cilj je ovoga rada provedenom anketom dobiti što realističnije stavove ispitanika (koji imaju pojedine funkcije unutar sportske organizacije) o transparentnosti poslovanja u sportu.

2. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge

Na temelju članka 33. stavka 2. Zakona o udrugama (»Narodne novine«, broj 74/2014) Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 5. ožujka 2015. godine donijela je Uredbu po kojoj se utvrđuju kriteriji, mjerila i postupci koje nadležna tijela državne uprave, Vladini uredi i tijela te druge javne institucije, raspoložujući sredstvima iz javnih izvora, primjenjuju prilikom financiranja i ugovaranja programa ili projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.¹

„Kriterije, mjerila i postupke iz Uredbe na odgovarajući način primjenjuju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: javna trgovačka društva) i druge pravne osobe kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte drugih te doniraju, odnosno sponzoriraju udruge, ako posebnim propisom nije drugačije uređeno.“²

U javne izvore pripadaju sredstva državnoga proračuna te također namjenska sredstva od igara na sreću, sredstva proračuna županija, gradova i općina. Uključena su i sredstva javnih fondova i prihoda javnih trgovačkih društava i ostalih javnih institucija, europskih fondova i inozemnih javnih izvora.³

¹ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 1., st. 1. (5. 8. 2022.)

² Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 1., st. 2. (5. 8. 2022.)

³ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 1., st. 3. (5. 8. 2022.)

Odredbe Uredbe primjenjuju se kada se udrugama odobravaju financijska sredstva iz javnih izvora za:

- „provedbu programa i projekata kojima se ispunjavaju ciljevi i prioritete definirani strateškim i planskim dokumentima
- provedbu nacionalnih, regionalnih i lokalnih programa javnih potreba utvrđenih posebnim zakonom
- obavljanje određene javne ovlasti povjerene posebnim zakonom
- pružanje socijalne usluge na temelju posebnoga propisa
- sufinanciranje obveznoga doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora
- podršku institucionalnom i organizacijskom razvoju udruge
- programe ili projekte zapošljavanja
- donacije i sponzorstva i druge oblike i namjene dodjele financijskih sredstava iz javnih izvora“.⁴

2.1. Mjerila koje mora ispunjavati udruga koja se koristi sredstvima javnih izvora

Korisnik koji se financira uredno mora ispunjavati obveze kao što je plaćanje doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te plaćanja poreza i druga davanja prema državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave. Korisnik financiranja, odnosno osoba ovlaštena za zastupanje udruge ili voditelj programa ili projekta ne smije biti pravomoćno osuđen i ne smije se voditi protiv njega kazneni postupak.⁵

Dakle, da bi korisnik financiranja ispunjavao sve uvjete, potrebno je ispunjavati sve obveze iz prethodno sklopljenih ugovora o financiranju iz javnih izvora. Ako te uvjete nije ispunjavao, svaka nova prijava na novi natječaj bit će obijena.⁶

⁴ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 1., st. 4. (5. 8. 2022.)

⁵ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 5., st. 3. (5. 8. 2022.)

⁶ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 5., st. 2. (5. 8. 2022.)

2.2. Javni natječaj

Kako bi se osigurala transparentnost dodjele financijskih sredstava, potrebno je financiranje programa i projekata javnim natječajem; na taj način dobiva se sve veći broj kvalificiranih prijava. Odabiru se najkvalitetniji programi i obavještava se šira javnost o prioritarnim područjima na kojima se treba djelovati.⁷

Javni natječaji ne objavljuju se samo zbog financiranja programa i projekata nego i za sufinanciranje sljedećeg:

- „podrške institucionalnom, organizacijskom i programskom razvoju udruga
- programa javnih potreba koje provode udruge i koje su u pojedinim područjima propisane posebnim zakonima
- rada udruga pružatelja socijalnih usluga putem socijalnog ugovaranja
- obveznoga doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora
- za dodjelu nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama namijenjene udrugama koje provode programe i projekte“.⁸

2.3. Dodatni uvjeti javnoga natječaja

Davatelji financijskih sredstava u mogućnosti su propisati i dodatne uvjete javnoga natječaja. Udruge trebaju ispunjavati dodatne uvjete javnoga natječaja da bi stekle prednosti financiranja, a uvjeti su sljedeći:

a) „udruge primjenjuje neki od sustava osiguranja kvalitete djelovanja u neprofitnim organizacijama zasnovan na samoprocjeni u prepoznavanju potreba korisnika i dokazima o pružanju odgovarajuće razine usluga u skladu sa standardima kvalitete i ciljevima svojega djelovanja

⁷ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 6., st. 1. (12.08.2022.)

⁸ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 6., st. 2. (12.08.2022.)

- b)** u provedbu programa ili projekata uključeni su volonteri, posebice mladi koji na taj način stječu znanja i vještine potrebe za uključivanje na tržište rada i aktivno sudjelovanje u demokratskome društvu
- c)** umrežavanje i povezivanje sa srodnim udrugama i organizacijama iz različitih županija, pogotovo s udrugama koje djeluju na lokalnoj razini radi širenja i ravnomjerne regionalne raspodjele pozitivnih učinaka provedbe programa i projekata te prijenosa znanja, jačanja sposobnosti i održivosti organizacija koje djeluju na lokalnim razinama
- d)** ostvarivanje članstva i suradnje sa srodnim međunarodnim i europskim udrugama sukladno mogućnostima i potrebama te usklađivanje s najboljim standardima i najnovijim trendovima djelovanja u određenom području čime se poboljšava kvaliteta usluga korisnicima, odnosno općenito kvaliteta rada organizacije
- e)** održavanje postojeće zaposlenosti, odnosno omogućavanje novoga zapošljavanja stručnih osoba i doprinos smanjenju nezaposlenosti i gospodarskom rastu na lokalnoj razini provedbom programā, odnosno projekata
- f)** ostvarivanje međusektorskoga partnerstva udruga i predstavnika javnoga i poslovnoga sektora u svrhu jačanja potencijala za razvoj lokalne zajednice.⁹

Financijska sredstava bez objavljivanja javnoga natječaja dodjeljuju se izravno samo:

- kada postoji opravdana i iznimna situacija u kojoj je potrebno žurno djelovati ili kada je došlo do iznimnih slučajeva. U iznimnim slučajevima, kada je potrebno žurno djelovati u suradnji s drugim udrugama zato što se standardni natječajni postupak ne može provesti u zadanom roku i jedino rješenje problema jest izravno dodjeljivanje financijskih sredstava, prednost će imati udruga koja ima isključivo nadležnost djelovanja na određenome području za koje se financijska sredstva dodjeljuju ili ako je udruga jedina organizacija koja djeluje na tom području
- kada postoji na temelju propisa određena udruga kojoj je potrebno dodijeliti financijska sredstva.

⁹ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 5., st. 5. (13. 8. 2022.)

- u pojedinim situacijama kada se jednokratno dodjeljuju financijska (prema mišljenju nadležnoga povjerenstva) sredstva do 5.000 kn, odnosno ako postoje opravdane aktivnosti koje nisu bile u godišnjem planu udruge. Ukupan iznos dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5 % svih planiranih sredstava u proračunu za financiranje programa i projekata.¹⁰

2.4. Određivanje prioriteta za financiranje programa i projekata

Na godišnjoj razini utvrđuju se prioritetna područja za dodjelu financijskih sredstava programima i projektima sukladno mjerama iz programa, strategija, planova i drugih strateških dokumenata na nacionalnoj, odnosno lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini kojima se utvrđuju ciljevi i prioriteti u rješavanju problema vezanih uz opće dobro, javni interes ili javne potrebe čije je provođenje u nadležnosti davatelja financijskih sredstava, a koja se provode u suradnji i partnerstvu s udrugama.¹¹

Javni natječaj objavljuje se na službenim internetskim stranicama u roku od 30 dana od dana usvajanja državnoga proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za sljedeću kalendarsku godinu.¹²

2.5. Sukob interesa u korištenju sredstava iz javnih izvora

Korisnik financiranja treba poduzeti sve mjere da bi se pri korištenju javnih sredstava izbjegao sukob interesa. Bez obustave korisnik financiranja obavijestit će davatelja financijskih sredstava o situacijama u kojima bi moglo doći do sukoba interesa ili situacijama koje karakteriziraju sukob interesa.¹³ „Sukob interesa postoji kada je nepristrano izvršenje ugovornih obveza bilo koje osobe vezane ugovorom ugroženo zbog prilike da ta osoba svojom odlukom ili drugim djelovanjem pogoduje sebi ili sebi bliskim osobama (članovi obitelji: bračni ili izvanbračni drug, dijete ili roditelj), zaposleniku, članu udruge, članu upravnog tijela ili čelniku

¹⁰ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 6., st. 3. (13. 8. 2022.)

¹¹ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 7. (13. 8. 2022.)

¹² Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 8., st 5. (13. 8. 2022.)

¹³ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 40., st. 1. (13. 8. 2022.)

te udruge ili bilo koje druge udruge povezane na bilo koji način s tom udrugom, društvenim skupinama i organizacijama, a nauštrb javnog interesa i to u slučajevima obiteljske povezanosti, ekonomskih interesa ili drugog zajedničkog interesa s drugom osobom.“¹⁴

Ne smatra se sukobom interesa kada korisnik financiranja provodi programe u kojima su uključeni njegovi članovi kao korisnici projekta koji pripadaju skupinama s posebnim potrebama ili socijalno osjetljivim skupinama.¹⁵

Davatelj financijskih sredstava svaki sukob interesa pojedinačno procjenjuje. Svaki sukob interesa davatelj financijskih sredstava zasebno procjenjuje. Ako se sukob interesa potvrdi, u roku od 30 dana davatelj financijskih sredstava zatražit će od korisnika financiranja da bez odgode koja ne može biti duža od 30 dana otkloni sukob interesa u provedbi programa ili projekta.¹⁶

2.6. Javnost i vidljivost

Ako davatelj financijskih sredstava ne odluči drugačije, korisnik financiranja mora poduzeti sve mjere da objavi tvrdnju kako je program ili projekt financirao ili sufinancirao davatelj financijskih sredstava. Korisnik financiranja mora poduzeti sve potrebne mjere da objavi činjenicu da je davatelj financijskih sredstava financirao ili sufinancirao program ili projekt, osim ako davatelj financijskih sredstava ne odluči drukčije.¹⁷

„Sve publikacije udruge, u bilo kojem obliku i preko bilo kojeg medija, uključujući internet moraju sadržavati sljedeću izjavu: 'Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku (navesti naziv davatelja financijskih sredstava). Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti (naziv udruge) i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta (naziv davatelja financijskih sredstava)'.“¹⁸

¹⁴ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 40., st. 2. (14. 8. 2022.)

¹⁵ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 40., st. 4. (14. 8. 2022.)

¹⁶ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 40., st. 5. (14. 8. 2022.)

¹⁷ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 42., st. 1. (15. 8. 2022.)

¹⁸ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 42., st. 3. (15. 8. 2022.)

Korisnik financiranja daje ovlast davatelju financijskih sredstava da objavi njegovu adresu i naziv, svrhu financijskih sredstava, najviši iznos sredstva i stopu financiranja prihvatljivih troškova projekata ili programa shodno ugovoru. Na zahtjev davatelja financijskih sredstava korisnik financiranja ne mora objavljivati navedene informacije ako bi to na bilo koji način ugrozilo korisnika ili bi mu nanoslo štetu.¹⁹

2.7. Praćenje i vrednovanje programa i/ili projekta

Provedbu programa ili projekata mora pratiti davatelj financijskih sredstava ako taj projekt traje najmanje godinu dana i vrijednost projekata iznosi 100.000 kuna ili više. Davatelj financijskih sredstava najmanje jednom tijekom godine mora provesti terenski pregled programa ili projekata koji se provodi.²⁰

Korisnik financiranja po završetku je dužan vrednovati provedeni program ili projekt. Korisnik financiranja dužan je staviti na raspolaganje davatelju financijskih sredstava ili osobama koje davatelj ovlasti svu dokumentaciju ili podatke koji mogu biti od koristi kod praćenja programa ili projekta, odnosno vrednovanja natječaja i dati im pripadajuća prava.

2.8. Sponzorstva i donacije javnih trgovačkih društava programima i projektima

Kada iz dijela svojih prihoda odobravaju i dodjeljuju financijska sredstava programima i/ili projektima opisanima u Uredbi putem sponzorstva ili donacija odredbe Uredbe kojima se uređuju mjerila i standardi financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro iz javnih izvora, na odgovarajući način dužna su ih primjenjivati i javna trgovačka društva.

Pod odgovarajućom primjenom odredbi Uredbe smatra se da su javna trgovačka društva kod odobravanja i dodjeljivanja donacija udrugama dužna primjenjivati odredbe koje se odnose na: – osnovne standarde financiranja putem javnog natječaja, posebno na transparentnost postupka dodjele sredstava koji utvrde javnim natječajem za dodjelu donacija

¹⁹ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 42., st. 4. (15. 8. 2022).

²⁰ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Narodne novine, br. NN 26/2015-546, čl. 44., st. .1 i st. 2.(15. 8. 2022).

- uvjete koje moraju ispunjavati udruge koje se koriste sredstvima iz javnih izvora
- nepristranost i izbjegavanje sukoba interesa
- zaključivanje ugovora o dodjeli financijskih sredstava
- izvještavanje o dodijeljenim sredstvima.

Prilikom odobravanja i dodjeljivanja financijskih sredstava udrugama putem sponzorstva javna trgovačka društva dužna su na odgovarajući način primjenjivati odredbe Uredbe koje se odnose na:

- uvjete koje moraju ispunjavati udruge koje se koriste sredstvima iz javnih izvora
- nepristranost i izbjegavanje sukoba interesa
- zaključivanje ugovora o sponzorstvu
- izvještavanje o dodijeljenim sredstvima.

3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija

Ovaj dio rada odnosi se na financijsko i računovodstveno poslovanje neprofitnih organizacija zato što se većina sportskih klubova definira kao neprofitne organizacije, a neprofitne organizacije obveznici su primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U Članku 3. (NN 121/2014) st. 1 navodi se da se „poslovanje neprofitne organizacije treba temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.“²¹ U financijskim izvješćima i drugim poslovnim izvješćima informacije moraju biti točne i ažurne kako bi se moglo komunicirati na svim razinama neprofitne organizacije. Potrebno je izgraditi prikladni upravljački sustav informacija tako da svaki zaposlenik ima točno određenu ulogu u financijskom upravljanju i potrebno je dokumentirati sve procese i transakcije.²²

3.2. Izrada i izvršavanje financijskih planova

Neprofitna organizacija obavezna je voditi dvojno knjigovodstvo i izrađivati godišnji program rada i financijski plan. Ako je neprofitna organizacija u poslovnoj godini dosegla jedan od uvjeta, mora prijeći na dvojno knjigovodstvo; u dvojnem knjigovodstvu nalazi se najmanje tri godine uzastopno.

Uvjeti za prelazak na dvojno knjigovodstvo sljedeći su:

- u prethodnoj poslovnoj godini neprofitnoj organizaciji nabavna vrijednost dugotrajne imovine veća je od 230.000 kn
- neprofitna organizacija u prethodnoj je poslovnoj godini ostvarila ukupni primitak veći od 230.000 kn.²³

²¹ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine, br. NN 121/2014, čl. 3., st. 1.

²² Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine, br. NN 121/2014, čl. 4., st. 6.

²³ Ministarstvo financija . <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/neprofitne-organizacije/upute-obavijesti-pitanja/Prijelaz%20iz%20jednostavnog%20u%20dvojno%20knjigovodstvoay.pdf>. (15. 7. 2022).

Financijski plan neprofitne organizacije sastoji se od:²⁴

- plana prihoda i rashoda
- plana zaduživanja i otplata
- obrazloženja financijskoga plana.

Financijski plan donosi najviše tijelo neprofitne organizacije najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu. Zakonski zastupnik odgovoran je za zakonito i pravilno izvršavanje financijskoga plana. Ministar financija pravilnikom o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija propisuje metodologiju izrade financijskog plana, izmjena i dopuna financijskoga plana te način i uvjete izvršavanja financijskoga plana.

Neprofitna organizacija koja ostvaruje sredstva iz javnih izvora, uključujući i sredstva državnoga proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne samouprave dužna je nadležnom tijelu državne uprave, jedinici lokalne i područne samouprave, odnosno drugomu nadležnom tijelu javne vlasti dostaviti izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava. Nadležna tijela i jedinice lokalne i područne samouprave imaju pravo kontrolirati utrošak sredstava iz državnoga proračuna i proračuna jedinica. Ministar financija pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija utvrđuje minimalni sadržaj i rokove dostave izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava.

3.3. Poslovne knjige

Knjige dvojnoga knjigovodstva koje vodi neprofitna organizacija jesu: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Poslovne knjige koje je obvezna voditi neprofitna organizacija jesu:

1. knjiga blagajne
2. knjiga primitaka i izdataka
3. knjiga ulaznih računa
4. knjiga izlaznih računa i

²⁴ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine, br. NN 121/2014, čl. 5., st. 2.

5. popis dugotrajne nefinancijske imovine.²⁵

3.4. Računovodstvena načela

Neprofitna organizacija dužna je prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskoga položaja i poslovanja neprofitne organizacije poštujući pri tome temeljna načela urednoga knjigovodstva.

Zakonski zastupnik neprofitne organizacije može donijeti Odluku o vođenju jednostavnoga knjigovodstva i primjeni novčanoga računovodstvenog načela ako je godišnji prihod neprofitne organizacije u svakoj od prethodnih triju godina uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje. (Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, NN 121/14, čl.7)

3.5. Financijsko izvještavanje

Financijski izvještaj neprofitne organizacije godišnji je financijski izvještaj o primitcima i izdatcima. Neprofitna organizacija dužna je sastavljati financijske izvještaje, financijski izvještaji predaju se Ministarstvu financija, odnosno drugoj instituciji koju Ministarstvo financija ovlasti za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja. Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskoga položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Zakonom o sportu NN 94/13, 47/20, 77/20, čl. 74. st. 1 određeno je da: „Osnovu financiranja sporta čine prihodi koje pravne i fizičke osobe koje obavljaju sportsku djelatnost ostvare obavljanjem sportske djelatnosti, članarine koju ostvaruju sportske udruge, dio prihoda od priređivanja igara na sreću i sredstava kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb i država pomažu obavljanje sportskih djelatnosti.“

Godišnji financijski izvještaji neprofitne organizacije javno se objavljuju putem Registra neprofitnih organizacija. Neprofitna organizacija čiji su godišnji financijski izvještaji javno objavljeni putem Registra neprofitnih organizacija nije dužna dostavljati ih na zahtjev.

²⁵ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne Novine, br. 121/14, čl. 12.

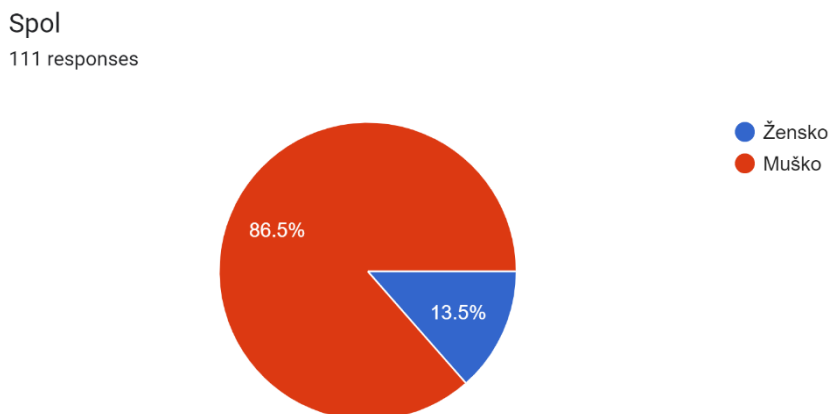
4. Stavovi prema transparentnosti u sportu u Republici Hrvatskoj

Cilj istraživanja bio je utvrditi mišljenje ispitanika o transparentnosti u sportu s naglaskom na transparentnost na razini županije ispitanika, odnosno transparentnost natječaja Ministarstva turizma i sporta i Hrvatskog olimpijskog odbora.

4.1. Rezultati istraživanja

U *online* anketi koja se provodila na društvenim mrežama 18 je pitanja na koja je odgovaralo 111 ispitanika, od toga 96 (86,5 %) muškaraca i 15 (13,5 %) žena. Svih 111 ispitanika odgovorilo je na sva postavljena pitanja.

Grafikon 1: Spol ispitanika

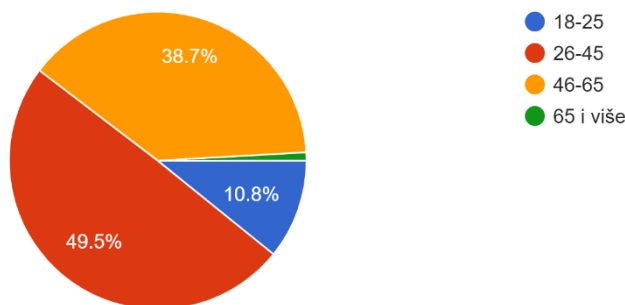

Izvor: autorica

Najviše je sudjelovalo ispitanika u dobi od 26 do 45 godina, njih 55 (49,5 %). Nakon njih slijedi dobna skupina od 46 do 65 godina, njih 43 (38,7 %) te najslabije zastupljena skupina u dobi od 18 do 25 godina, njih 12 (10,8%) i jedna osoba starija od 65 godina (0,9 %).

Grafikon 2: Dob ispitanika

Vaša dob
111 responses

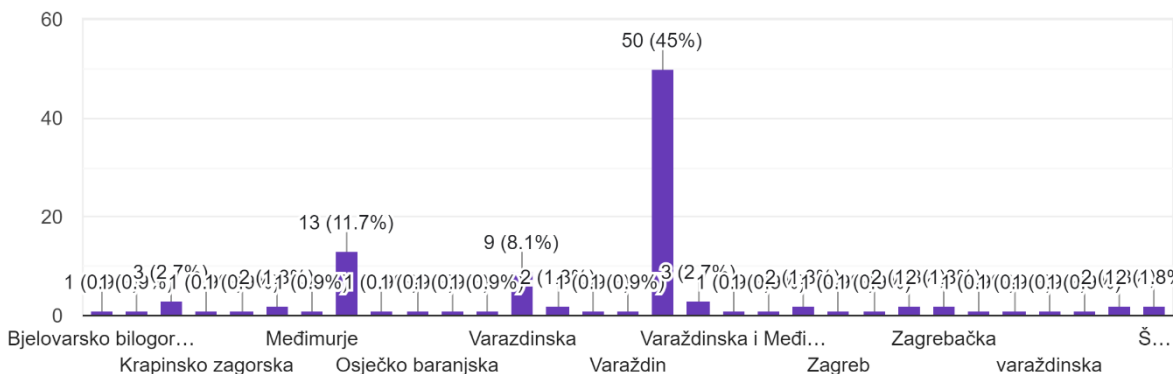

Izvor: autorica

Iz grafikona može se iščitati da najviše ispitanika dolazi iz Varaždinske i Međimurske županije. Otprilike njih 50 (45 %) dolazi iz Varaždinske županije i 13 (11,7 %) iz Međimurske županije. Ostali ispitanici dolaze iz Bjelovarsko-bilogorske županije, Krapinsko-zagorske, Osječko-baranjske, Zagrebačke, Šibensko-kninske županije i Grad Zagreba.

Grafikon 3: Županija u kojoj rade ispitanici

Županija u kojoj radite
111 responses

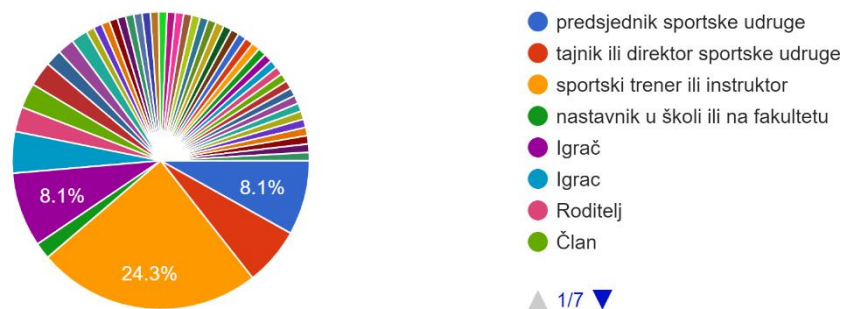
Izvor: autorica

U anketi je sudjelovalo 27 sportskih trenera i instruktora (24,3 %), nakon njih slijedi jednaki broj igrača i predsjednika sportskih udruga, 9 igrača (8,1 %) i 9 predsjednika sportskih udruga (8,1 %), 7 tajnika ili direktora sportskih udruga (6,3 %) i 2 nastavnika u školi ili na fakultetu

(1,8 %). Ostali sudionici u anketi nemaju primarnu funkciju unutar sportske organizacije. Neki od njih su roditelji sportaša, rekreativci, navijači ili osobe koje samo prate sportske priredbe.

Grafikon 4: Primarna funkcija unutar organizacije

Vaša primarna funkcija unutar sportske organizacije
111 responses

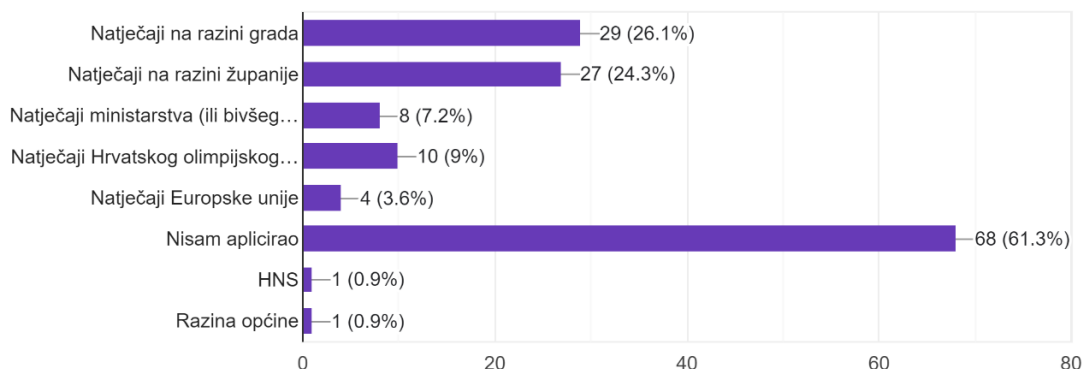
Izvor: autorica

Ni na jedan natječaj nije se apliciralo 68 ispitanika (61,3 %). Nakon njih slijedi 29 ispitanika (26,1 %) koji su se aplicirali na natječaj na razini grada, njih 27 (24,3 %) apliciralo se na natječaj na razini županije, 10 ispitanika (9 %) na natječaj Hrvatskoga olimpijskog odbora, 8 (7,2 %) na natječaj ministarstva (ili bivšeg SDUŠ-a), 4 ispitanika (3,6 %) na natječaj Europske unije i po jedan ispitanik (0,9 %) na natječaj HNS-a i jedan (0,9 %) na natječaj na razini općine.

Grafikon 5: Aplicirani natječajni financiranja sporta

Na koje ste natječajne financiranja sporta dosad aplicirali? (moguće više odgovora)

111 responses

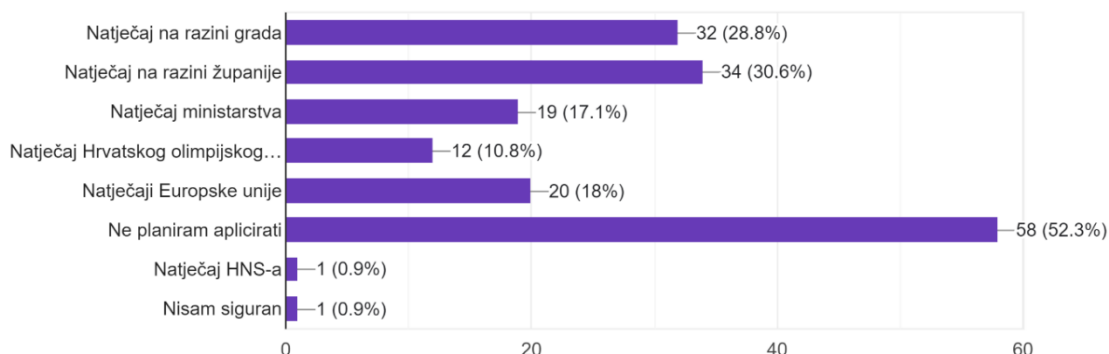
Izvor: autorica

Na prethodnome grafu (grafikon 5) može se vidjeti da se više od pola ispitanika nije apliciralo ni na jedan natječaj, a isto tako velika većina ispitanika, njih 58 (52,3 %), ne planira se aplicirati na natječajne ni u budućnosti. Manji broj ispitanika planira se aplicirati na neke natječajne kao što su natječaj na razini županije, njih 34 (30,6 %), dok će se 32 ispitanika (28,8 %) aplicirati na natječajne na razini grada. Za natječajne ministarstva odlučilo se 19 ispitanika (17,1 %) i 12 njih (10,8 %) za natječajne Hrvatskoga olimpijskog odbora. Jedna osoba (0,9 %) aplicirat će se na natječajne HNS-a i jedna (0,9 %) nije sigurna na koje će se natječajne aplicirati u budućnosti.

Grafikon 6: Apliciranje na natječajne u budućnosti

Na koje natječajne planirate aplicirati u budućnosti?

111 responses

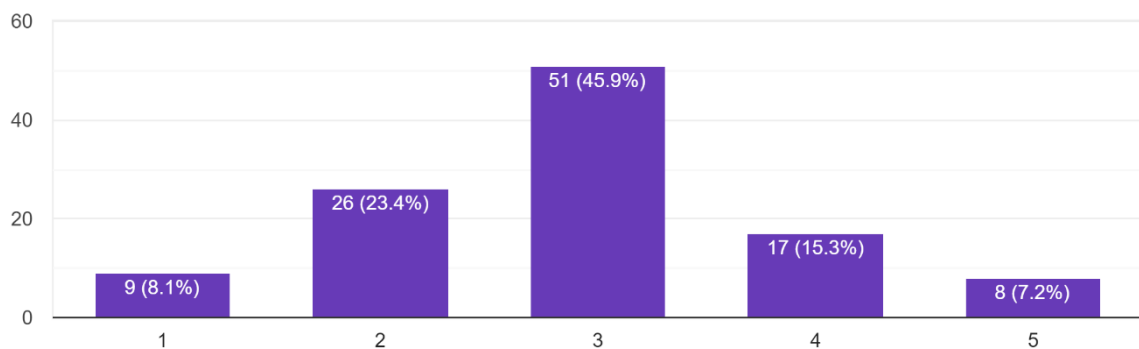
Izradila: autorica

Ocjenu dobar (3) dao je 51 ispitanik (45,9 %) za kvalitetno regulirana pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost sporta, 26 ispitanika (23,4 %) odlučilo se na ocjenu dobar (2), njih 17 (15,3 %) odlučilo se na ocjenu vrlo dobar (4), 9 ispitanika (8,1 %) na ocjenu nedovoljan (1) i 8 (7,2 %) ispitanika na ocjenu odličan (5).

Grafikon 7: Pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu

Hrvatskim zakonima i propisima kvalitetno su regulirana pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu ?

111 responses

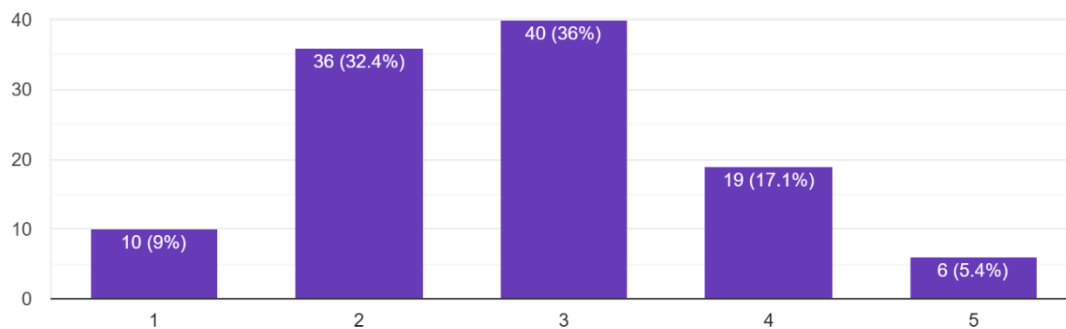
Izradila: autorica

Usporedbom prethodnoga grafa (Grafikon 7) i ovoga grafa primjećujemo da su dane ocjene ispitanika vrlo slične. Nešto manje ispitanika nego u prethodnom grafu, njih 40 (36 %), daje ocjenu dobar (3) za transparentno provođenje natječaja Ministarstva turizma i sporta. Ocjenom dovoljan (2) transparentno provođenje natječaja Ministarstva turizma i sporta ocjenjuje 36 ispitanika (32,4 %). Ocjenu vrlo dobar (4) dalo je 19 ispitanika (17,1 %), ocjenu nedovoljan (1) njih 10 (9 %) ispitanika i ocjenu odličan (5) samo 6 ispitanika (5,4 %).

Grafikon 8: Transparentnost provođenja natječaja Ministarstva turizma i sporta

Prema vašem mišljenju, koliko se transparentno provode natječaji Ministarstva turizma i sporta koji su vezani uz sport?

111 responses

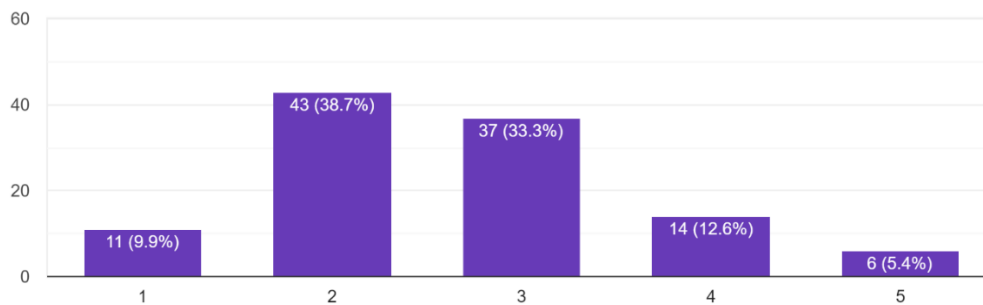
Izradila: autorica

U odnosu na prethodna dva grafa (grafikon 7 i grafikon 8), koji su najviše bili ocijenjeni ocjenom dobar (3), na postavljeno pitanje jesu li kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta jasni i objektivni 43 ispitanika (38,7 %) dalo je ocjenu dovoljan (2), 37 ispitanika (33,3 %) daje ocjenu dobar (3), njih 14 (12,6 %) ocjenu vrlo dobar (4), 11 ispitanika (9,9 %) ocjenu nedovoljan (1) i ocjenu odličan (5) daje 6 ispitanika (5,4 %).

Grafikon 9: Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta

Smatrate li da su kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta jasni i objektivni?

111 responses

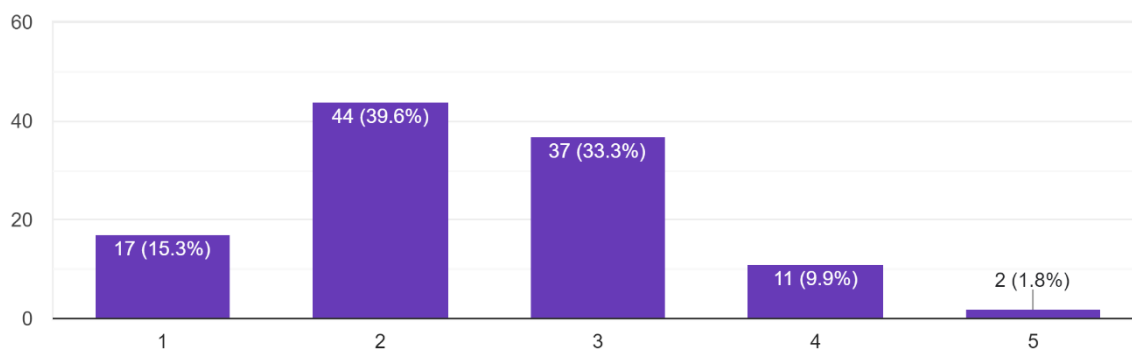
Izradila: autorica

Na postavljeno pitanje smatraju li da su rezultati natječaja Ministarstva turizma i sporta pravedni i da nema „povlaštenih prijavitelja“, 44 ispitanika (39,6 %) dalo je ocjenu dovoljan (2). Sedam osoba manje, odnosno njih 37 (33,3 %) pravednosti natječaja Ministarstva turizma i sporta daje ocjenu dobar (3), 17 ispitanika (15,3 %) odlučilo se na ocjenu nedovoljan (1) i samo 2 ispitanika ocjenjuju natječaje Ministarstva turizma i sporta ocjenom odličan (5) bez „povlaštenih prijavitelja“.

Grafikon 10: Pravednost natječaja Ministarstva turizma i sporta bez „povlaštenih prijavitelja“

Smatrate li da su rezultati natječaja Ministarstva turizma i sporta pravedni i da nema "povlaštenih prijavitelja"?

111 responses

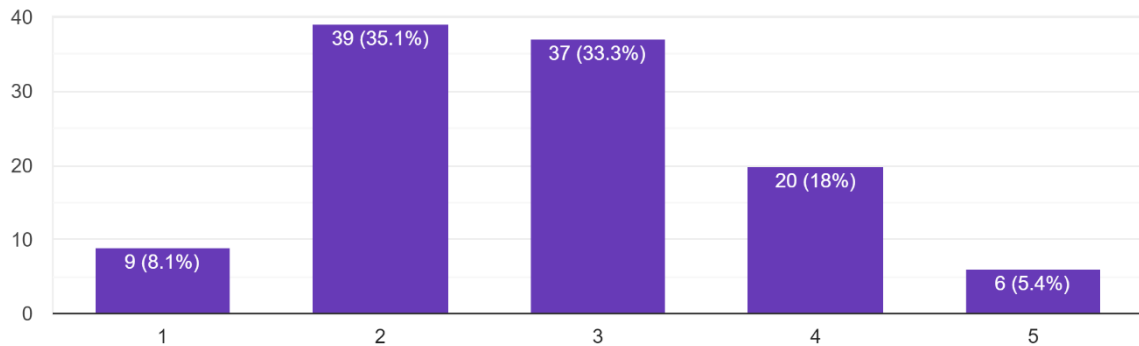
Izradila: autorica

Grafikon 11 odnosi se na pitanje koliko se transparentno provode natječaji na razini županije ispitanika, a da su vezani uz sport. Na ovome grafu opet se ponavljaju ocjene dovoljan (2) i dobar (3), no nešto više ispitanika njih 39 (35,1 %) daje ocjenu dovoljan (2), dvoje manje, dakle 37 ispitanika (33,3 %) ocjenjuje transparentnost natječaja u njihovoj županiji ocjenom dobar (3). Ocjenu vrlo dobar (4) daje 20 ispitanika (18 %), 9 ispitanika (8,1 %) ocjenu nedovoljan (1) i samo 6 (5,4 %) ispitanika zadovoljno je transparentnošću natječaja na razini njihove županije koji su vezani uz sport.

Grafikon 11: Transparentno provođenje natječaja na razini županije ispitanika vezani uz sport

Prema vašem mišljenju, koliko se transparentno provode natječaji na razini vaše županije, a da su vezani uz sport?

111 responses

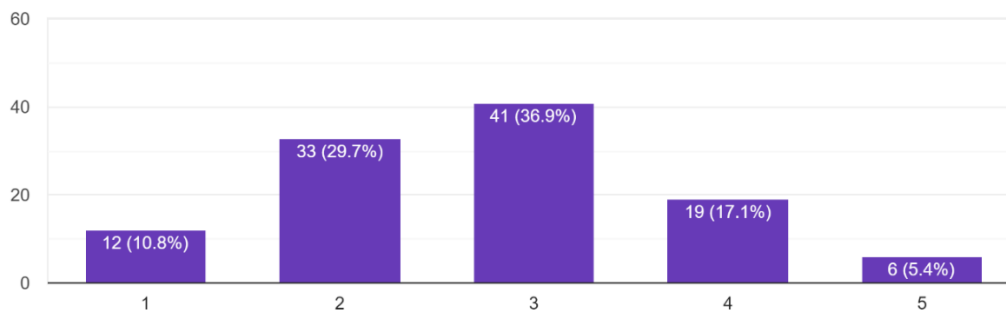
Izradila: autorica

Većina ispitanika ocjenjuje transparentnost natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije ocjenom dovoljan (2) (grafikon 11) što znači da nisu u potpunosti zadovoljni na koji se način provede natječaji. No na postavljeno pitanje jesu li kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije jasni i objektivni, njih 41 (39,9 %) daje ocjenu dobar (3), 33 ispitanika (29,7%) ocjenu dovoljan (2), 19 ispitanika (17,1 %) ocjenu vrlo dobar (4), 12 ispitanika (10,8 %) ocjenu nedovoljan (1) i 6 ispitanika (5,4 %) smatra da su kriteriji raspodjele financijskih sredstva putem natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije jasni i objektivni.

Grafikon 12: Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika

Smatrate li da su kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini vaše županije jasni i objektivni?

111 responses

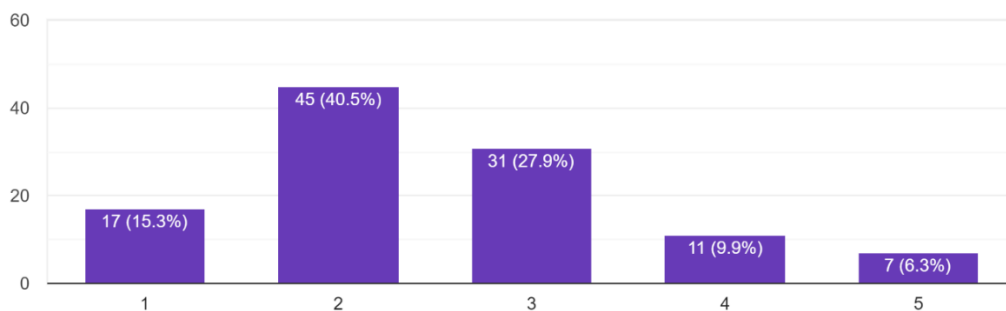
Izradila: autorica

Ocjenom dovoljan (2) 45 ispitanika (40,5 %) ocijenilo je pravednost rezultata natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije bez „povlaštenih prijavitelja“. Njih 31 (27,9 %) dalo je ocjenu dobar (3), 17 ispitanika (15,3 %) ocjenu nedovoljan (1), 11 ispitanika (9,9 %) smatra da su rezultati natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije vrlo dobri (4) i 7 ispitanika smatra da su rezultati natječaja odlični (5) i bez „povlaštenih prijavitelja“.

Grafikon 13: Pravednost rezultata natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika bez „povlaštenih prijavitelja“

Smatrate li da su rezultati natječaja vezanih uz sport na razini vaše županije pravedni i da nema "povlaštenih prijavitelja"?

111 responses

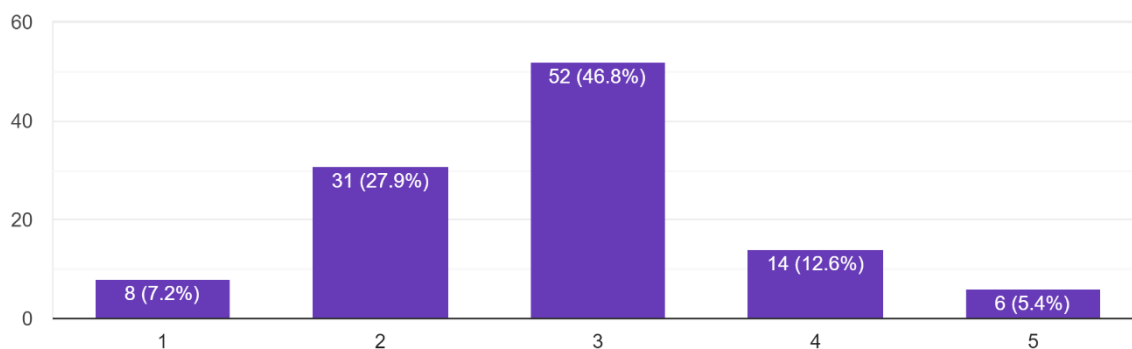
Izradila: autorica

Prema mišljenju ispitanika provodi li se financiranje u području profesionalnoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima, 52 ispitanika (46,8 %) daje ocjenu dobar (3), 31 ispitanik (27,9 %) smatra da financiranje u području profesionalnoga sporta u Republici Hrvatskoj nije u potpunosti u skladu s propisima i zakonima te daju ocjenu dovoljan (2). Njih 14 (12,6 %) dalo je ocjenu vrlo dobar (4), 8 ispitanika (7,2 %) nije uopće zadovoljno financiranjem profesionalnoga sporta i zato su dali ocjenu nedovoljan (1), dok s druge strane 6 ispitanika dalo je ocjenu odličan (5) i oni smatraju da se financiranje u području profesionalnoga sporta u Republici Hrvatskoj provodi u potpunosti u skladu sa zakonima i propisima.

Grafikon 14: Financiranje u području profesionalnoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima

Prema Vašem mišljenju, provodi li se financiranje u području profesionalnog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

111 responses

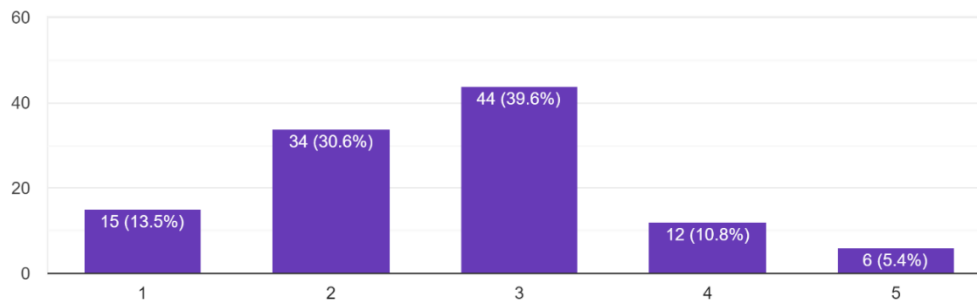
Izradila: autorica

Većina ispitanika financiranje u području profesionalnoga (grafikon 14) i amaterskoga sporta ocjenjuje ocjenom dobar (3), tako je 44 (39,6 %) ispitanika ocijenilo financiranje u području amaterskoga sporta ocjenom dobar (3). Njih 34 (30,6 %) daje ocjenu dovoljan (2), 15 ispitanika (13,5 %) dalo je ocjenu nedovoljan (1) zato što nisu u potpunosti zadovoljni kako se provodi financiranje u području amaterskoga sporta, dok njih 12 (10,8 %) daje ocjenu vrlo dobar (4). Najmanja skupina ispitanika, njih 6 (5,4%), u potpunosti je zadovoljna financiranjem amaterskoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima.

Grafikon 15: Financiranje u području amaterskoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima

Prema Vašem mišljenju provodi li se financiranje u području amaterskog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

111 responses

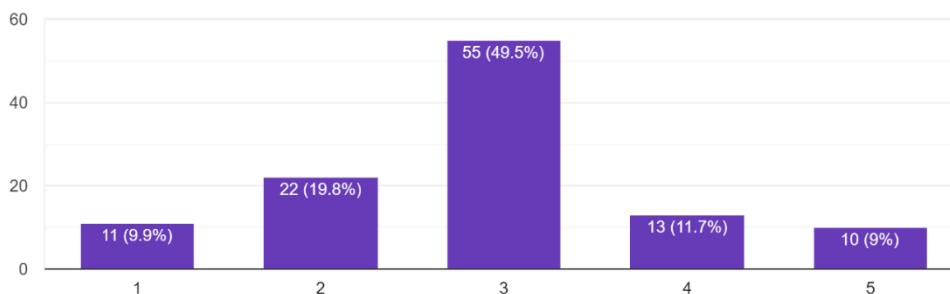
Izradila: autorica

Ako usporedimo grafikon 14 i 15 s grafikonom 16, možemo zaključiti da najviše ispitanika, njih 55 (49,5 %), daje ocjenu dobar (3) financiranju u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima. Njih 22 (19,8 %) financiranje u području sporta djece i mladih ocjenjuje ocjenom dovoljan (2), njih 13 (11,7 %) ocjenu vrlo dobar (4), 11 ispitanika (9,9 %) daje ocjenu nedovoljan (1) i 10 ispitanika u potpunosti je zadovoljno financiranjem u području sporta djece i mladih.

Grafikon 16: Financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj

Prema Vašem mišljenju provodi li se financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

111 responses

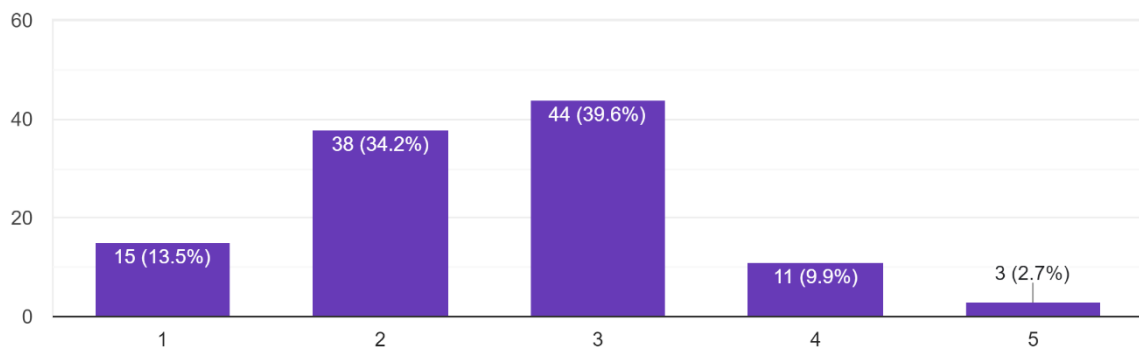
Izradila: autorica

Na pitanje o procjeni stupnja istinitosti financijskih izvješća sportskih klubova u Republici Hrvatskoj 44 ispitanika (39,6 %) daje ocjenu dobar (3) što bi značilo da su relativno zadovoljni istinitošću financijskih izvješća sportskih klubova. Njih 38 (34,2 %) dalo je ocjenu dovoljan (2), 15 ispitanika (13,8 %) ocjenu nedovoljan (1) i samo 4 ispitanika manje, odnosno 11 ispitanika (9,9 %) je dao ocjenu vrlo dobar (4). Od ukupnih 111 ispitanika samo je 3 ispitanika (2,7 %) dalo ocjenu odličan (5) i smatraju da su financijska izvješća sportskih klubova u cijelosti istinita.

Grafikon 17: Istinitost financijskih izvješća sportskih klubova u Republici Hrvatskoj

Procijenite stupanj istinitosti financijskih izvješća sportskih klubova u RH?

111 responses

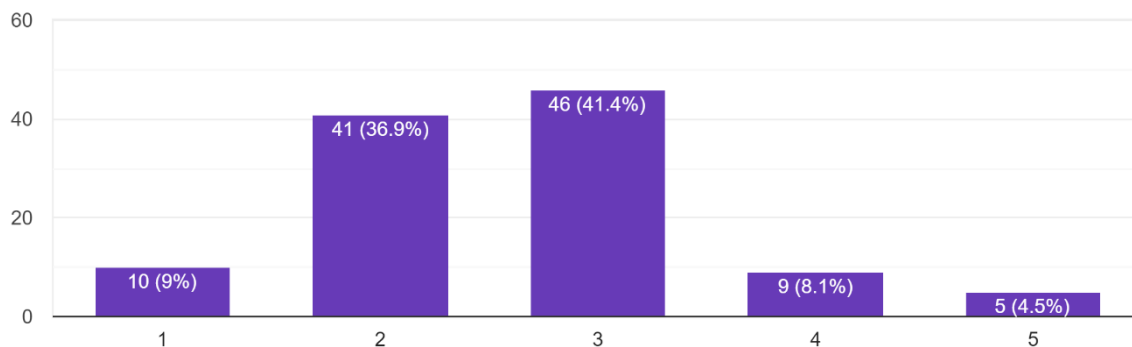
Izradila: autorica

Posljednje pitanje koje se nalazilo u anketi glasilo je kojom biste ocjenom generalno ocijenili transparentnost poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj. Ocjenom dobar (3) 46 ispitanika (41,1%) ocijenilo je transparentnost, njih 41 (36,9 %) ocjenom dovoljan (2), 10 ispitanika (9 %) dalo je ocjenu nedovoljan (1) i 1 manje, odnosno 9 ispitanika (8,1 %) ocjenu vrlo dobar (4). Kao i na prethodnim postavljenim pitanjima u anketi, samo 5 ispitanika (4,5 %) dalo je ocjenu odličan (5).

Grafikon 18: Ocjena transparentnosti poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj

Kojom ocjenom biste generalno ocijenili transparentnost poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj ?

111 responses

Izradila: autorica

4.2. Rasprava

Nakon provedene ankete dobivena je predodžba o tome što ispitanici misle o transparentnosti poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj. Pitanja u anketi riješio je veći broj muških ispitanika u dobi od 26 do 45 godina nego ženskih ispitanika. Većina ispitanika dolazi iz Varaždinske i Međimurske županije te imaju primarnu funkciju unutar sportske organizacije kao treneri ili sportski instruktori. Od 12 postavljenih pitanja na koja su trebali odgovarati ocjenom od 1 do 5, ispitanici su najviše odgovarali ocjenom dovoljan (2) i dobar (3). Na 8 pitanja dali su ocjenu dobar (3) i na 4 pitanja ocjenu dovoljan (2). Stoga možemo zaključiti da su ispitanici donekle zadovoljni transparentnošću poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj. Velika oscilacija postoji u pojedinim pitanjima gdje su ispitanici bili u potpunosti nezadovoljni ili vrlo zadovoljni transparentnošću poslovanja u sportu. Najviše naglih promjena u ocjenama vidi se u zadnjem postavljenom pitanju gdje je 10 ispitanika (9 %) odgovorilo da uopće nisu zadovoljni generalnom transparentnošću poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj, dok s druge strane samo 9 ispitanika (8,1 %) daje ocjenu vrlo dobar (4) za transparentno poslovanje u sportu u Republici Hrvatskoj. Jedino pitanje na koje je skoro 50 % ispitanika (njih 55, 49,5 %) odgovorilo istom ocjenom, dobar (3) jest da je financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima te se dobro provodi. U tablici 1

nalaze se prosječne vrijednosti ispitanika o transparentnosti poslovanja u sportu. Ispitanici smatraju da su hrvatskim zakonima i propisima kvalitetno regulirana pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu te su podjednaku ocjenu (2,9) dodijelili financiranju u području sporta djece i mladih. Financiranje u području djece i mladih smatraju najtransparentnijim u odnosu na profesionalni (2,8) i amaterski sport (2,6). Prema mišljenju ispitanika transparentnost provođenja natječaja Ministarstva turizma i sporta dobra je (2,8), malo manje su jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta (2,6) i najmanje su pravedni natječaji Ministarstva turizma i sporta bez „povlaštenih prijavitelja“ (2,4). Što se tiče transparentnosti na razini županije, ispitanici smatraju da su podjednako transparentni, jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije (2,8). Međutim, smatraju da su ipak nešto manje pravedni rezultati natječaja vezanih uz sport na razini njihove županije i bez „povlaštenih prijavitelja“ (2,5). Na kraju ankete ispitanici su ocijenili istinitost financijskih izvješća sportskih klubova prosječnom ocjenom dobar (2,5) i generalno su ocijenili transparentnost poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj istom ocjenom, ali malo višim prosjekom (2,6).

Tablica 1: Tablica prosječnih vrijednosti

Hrvatskim zakonima i propisima kvalitetno regulirana pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu	2,900900901
Transparentnost provođenja natječaja Ministarstva turizma i sporta	2,774774775
Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta	2,648648649
Pravednost natječaja Ministarstva turizma i sporta bez „povlaštenih prijavitelja“	2,432432432
Transparentno provođenje natječaja na razini županije ispitanika vezanih uz sport	2,774774775
Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika	2,765765766
Pravednost rezultata natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika bez „povlaštenih prijavitelja“	2,513513514
Financiranje u području profesionalnoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima	2,810810811
Financiranje u području amaterskoga sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima	2,63963964
Financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima	2,900900901
Istinitost financijskih izvješća sportskih klubova u Republici Hrvatskoj	2,540540541
Ocjena transparentnosti poslovanja u području sportu u Republici Hrvatskoj	2,621621622

5. Zaključak

Tema ovoga završnog rada bila je transparentnost poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj, a cilj rada bio je prikazati kolika je transparentnost u sportu u Republici Hrvatskoj, odnosno koliko su javni pozivi i natječaji u skladu s potrebama, te dobiti što stvarniju sliku o načinu na koji funkcioniraju sportske organizacije unutar svojih sustava i koliku važnost pridodaju transparentnomu poslovanja.

Istraživanje prikazano u ovom radu na temu transparentnosti u hrvatskom sportu pokazuje da sportski djelatnici generalno nemaju povjerenje u institucije zadužene za raspisivanje natječaja i valoriziranje pristiglih prijava. Slični podaci dobiveni su za transparentnost natječaja Ministarstva turizma i sporta, Hrvatskog olimpijskog odbora i sportskih zajednica na gradskoj i županijskoj razini. Određeno nezadovoljstvo sportski su djelatnici iskazali i kriterijima raspodjele financijskih sredstava na razini Ministarstva, HOO-a i županije što može biti posljedica kriterija koji nisu adekvatni ili pokazatelj da je potrebna daljnja edukacija sportskih djelatnika o pravnoj strani provedbe različitih natječaja i generalnim pravima i obvezama sudionika u tom procesu.

Provođenje financiranja sporta prema razinama pokazuje da najviše povjerenja postoji prema raspodjeli financija u području sporta djece i mladih dok najveće nepovjerenje postoji kod raspodjele u amaterskom sportu. Ovo može biti posljedica toga što najveći broj sportskih klubova u Republici hrvatskoj djeluje u području amaterskog sporta pa samim time ima i najviše nezadovoljnih klubova i sportskih djelatnika. Također, valja obratiti pozornost na percepciju sudionika u sportu koji moguće očekuju financijsku podršku na razini amaterskog sporta koja bi prema trendovima u europskim državama ipak trebala bi primarno iz vlastitih izvora financiranja.

Iz rezultata istraživanja može se zaključiti da poslovanje u području sporta u Republici Hrvatskoj još uvijek nije na potrebnoj razini transparentnosti.

6. Literatura

1. Jutarnji.hr. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/znete-li-da-kad-igrate-lutriju-financirate-i-ministarstvo-turizma-i-branitelje-15154819> (15. 8. 2022).
2. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN 26/2015)
3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/2014)
4. Zakon o igrama na sreću NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14, 114/22
5. Zakon o sportu
NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20, 77/20

Popis grafikona:

Grafikon 1: Spol ispitanika.....	18
Grafikon 2: Dob ispitanika	18
Grafikon 3: Županija u kojoj rade ispitanici.....	19
Grafikon 4: Primarna funkcija unutar organizacije	20
Grafikon 5: Aplicirani natječaji financiranja sporta.....	20
Grafikon 6: Apliciranje na natječaje u budućnosti	21
Grafikon 7: Pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu	22
Grafikon 8: Transparentnost provođenja natječaja Ministarstva turizma i sporta.....	23
Grafikon 9: Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta.....	23
Grafikon 10: Pravednost natječaja Ministarstva turizma i sporta bez „povlaštenih prijavitelja“.....	24
Grafikon 11: Transparentno provođenje natječaja na razini županije ispitanika vezani uz sport	25
Grafikon 12: Jasni i objektivni kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika	26
Grafikon 13: Pravednost rezultata natječaja vezanih uz sport na razini županije ispitanika bez „povlaštenih prijavitelja“	26
Grafikon 14: Financiranje u području profesionalnog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima	27
Grafikon 15: Financiranje u području amaterskog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima.....	28
Grafikon 16: Financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima	28
Grafikon 17: Istinitost financijskih izvješća sportskih klubova u Republici Hrvatskoj	29
Grafikon 18: Ocjena transparentnosti poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj	30

Popis tablica:

Tablica 1: Tablica prosječnih vrijednosti	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

Prilozi:

Anketna pitanja o transparentnosti poslovanja u sportu u Republici Hrvatskoj

1. Spol:
 - A) Muško
 - B) Žensko

2. Vaša dob:
 - A) 18 – 25
 - B) 26 – 45
 - C) 46 – 65
 - D) 65 i više

3. Županija u kojoj radite:

4. Vaša primarna funkcija unutar sportske organizacije
 - A) predsjednik sportske udruge
 - B) tajnik ili direktor sportske udruge
 - C) sportski trener ili instruktor
 - D) nastavnik u školi ili na fakultetu

5. Na koje ste natječajne financiranja sporta dosad aplicirali? (moguće više odgovora)
 - A) Natječajni na razini grada
 - B) Natječajni na razini županije
 - C) Natječajni ministarstva (ili bivšeg SDUŠ-a)
 - D) Natječajni Hrvatskog olimpijskog odbora
 - E) Natječajni Europske unije
 - F) Nisam aplicirao
 - G) HNS
 - H) Razina općine

6. Na koje natječajne planirate aplicirati u budućnosti?
 - A) Natječaj na razini grada
 - B) Natječaj na razini županije
 - C) Natječaj ministarstva
 - D) Natječaj Hrvatskoga olimpijskog odbora
 - E) Natječajni Europske unije
 - F) Ne planiram aplicirati
 - G) Nisam siguran
 - H) Natječaj HNS-a

7. Hrvatskim zakonima i propisima kvalitetno su regulirana pravna pitanja vezana uz sport i transparentnost u sportu ?
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
8. Prema vašem mišljenju, koliko se transparentno provode natječaji Ministarstva turizma i sporta koji su vezani uz sport?
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
9. Smatrate li da su kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja Ministarstva turizma i sporta jasni i objektivni?
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
10. Smatrate li da su rezultati natječaja Ministarstva turizma i sporta pravedni i da nema „povlaštenih prijavitelja“?
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
11. Prema vašem mišljenju, koliko se transparentno provode natječaji na razini vaše županije, a da su vezani uz sport?
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
12. Smatrate li da su kriteriji raspodjele financijskih sredstava putem natječaja vezanih uz sport na razini vaše županije jasni i objektivni?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

13. Smatrate li da su rezultati natječaja vezanih uz sport na razini vaše županije pravedni i da nema „povlaštenih prijavitelja“?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

14. Prema Vašem mišljenju, provodi li se financiranje u području profesionalnog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

15. Prema Vašem mišljenju provodi li se financiranje u području amaterskog sporta u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

16. Prema Vašem mišljenju provodi li se financiranje u području sporta djece i mladih u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonima i propisima?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

17. Procijenite stupanj istinitosti financijskih izvješća sportskih klubova u RH?

- A) 1
- B) 2

- C) 3
- D) 4
- E) 5

18. Kojom biste ocjenom generalno ocijenili transparentnost poslovanja u području sporta u Republici Hrvatskoj ?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5